

Душан Радовић на овим просторима био је познат по свом стваралаштву још за време живота. Данас се навршава 100 година од његовог рођења, а оно што је остало иза њега, аутентичан је сведок како прошлих времена, тако и садашњости.

„Једног дана сви ћемо мислити исто.

Томе је најближе – не мислити ништа.

А то можемо остварити већ данас.”

Постоје људи који се роде у Београду и никада не науче да га цене. Има и оних којима је овај град само успутна станица. Међутим, Душко Радовић, Нишлија по пореклу, је

Београд волео, надгледао и опомињао, али и задужио, будно мотрећи га и обраћајући се сваког јутра у 7 и 15 путем радио таласа уз препознатљиве речи: „Београде, добро јутро”.

Рођен је 29. новембра 1922. године у Нишу, одакле се са породицом сели у Суботицу.

У Суботици је завршио основну школу и шест разреда гимназије, да би своје школовање из области филозофије наставио у Београду.

Имао је бројна интересовања из сфере уметности. Као писац бавио се различитим формама. Писао је афоризме, скичеве, најаве и одјаве, песме и приче, али и сценарије за игре и документарне филмове.

Међу бројним емисијама, како за децу тако и за одрасле, издвајају се „Био једном један лав”, „Туците децу све док вам не признају зашто сте их тукли”, „Сваштара Душка Радовића”, „На слово, на слово” и многе друге.

Волео је децу и део свог писаног стваралаштва посветио је управо њима – збирка песама „Поштована децо” из 1954. године, „Смешне речи” из 1961. године, као и збирку прича и песама „Причам ти причу” из 1963. године. Листа је подугачка.

Његова писана реч намењена деци донела је оно што су аутори књиге „Писци за децу и младе” назвали „другчијим третманом детата”. Аутори такође истичу баш Радовића као предводника новог таласа у нашем стваралаштву, те га карактеришу као човека „блиставог дара, животне мудрости, ведрога и паметног рукописа”.

У својим афоризмима често је критиковао родитеље и стајао у заштиту деце:

„Ако већ тучете децу, тучите их без разлога, јер су ови други разлози глупљи.”

Био је главни уредник „Пионирских новина”, уредник програма за децу Радио Београда, уредник Програма за децу Телевизије Београд, уредник листа „Полетарац”, новинар „Борбе”, као и уредник Студија Б.

„Београде – добро јутро” – почетак и крај једне „ере”

Оно по чему га људи памте јесте управо радио емисија Првог програма Студија Б и чувене три речи које су грађанима престонице саопштавале да је нови дан дошао – „Београде, добро јутро”.

Емисија је са емитовањем почела у јулу 1975. године и до самог краја није променила форму нити време почетка – тачно у 7 и 15 ујутру. Београђани су и те како ценили „јутарњу гимнастику” можданих вијуга коју је Радовић вешто достављао из зграде „Београђанке”.

У прилог томе говори и чињеница да су истоимене књиге продате у невероватном броју примерака, а садрже само део текстова које је Радовић пустио у етар. Иако је често путем афоризама критиковао слушаоце, он је за њих и бринуо, понекад исказујући своју бригу и дословно.

„Драги слушаоци,

Имате и ви неког свог на високом положају.

То је наш Студио Б, на 23. спрату Палате ‘Београд’. Јавите нам ако вас неко дира.

Јавите нам и ако вас не дира, а обећао је...

Видеће они код вашег Студија Б, поготову ако се попну на нашу лепу и високу палату.”

Душан Славковић, новинар и један од аутора енциклопедије „Два века српског новинарства” у свом тексту о Душку Радовићу рекао је: „Ни аутор није био поштеђен разноразних оцена и епитета: сведок времена, око и ухо града, мудро закерало, савест несавесних, маторо гунђало, будилник, раноранилац, петао који кукуриче, подругљив и често горка прзница.”

Из чувеног студија са врха „Београђанке” у етар је пуштено више од седам година Радовићевић мисли и речи. Међутим, политичким „сплетом околности”, дошао је и дан за последњу емисију.

Дуго су га проматрали и помно слушали из врха тадашње државе, „праштајући”, тешка срца, бројне шалтиве речи које су могле сметати само сујетном човеку. Ћутали су и трпели афоризме које су били претња по постојећи систем – претња у виду буђења грађанства успаваног и ушушканог у наметнуту утопију „осамдесетих”.

Но, једну реченицу, Иван Стамболић, први човек Градског комитета Савеза комуниста Београда и генерал Никола Љубичић, председник председништва Србије, који су после смрти Јосипа Броза Тита били на челу државе, нису могли да му опросте тек тако.

„Ако већ можемо и морамо без Тита, можемо и без многих других.”

Због ове реченице, наизглед наивне, али претеће по систем који је вешто прикривао своје мане, Радовић је склоњен са Студија Б. Последњу емисију урадио је 19. новембра 1982. године.

Душкове речи су се ипак чуле даље и гласније, чак и када се више није јављао у 7 и 15 ујутру. Већ првог дана његовог изостанка, слушаоци су кренули са притисцима, у нади да ће успети да врате препознатљиви, јутарњи глас Душка Радовића.

Под, сада већ будним, оком грађана Београда, Стамболић се нашао у ситуацији из које је излаз био само један – враћање у етар Душка и „Београде, добро јутро”.

То је и покушао да учини нудећи му повратак крајем 1983. године, но, Радовић је имао бритак и јасан, одричан одговор у свом стилу:

„Ја јесам мали човек са радија, али нисам онај који се пали и гаси на дугме.”

Душко је увелико пред крај емитовања био болестан, а гашење емисије и политички притисци су додатно допринели погоршавању његовог здравственог стања.

Умире 16. августа 1984. године од упале продужене кичмене мождине, болести коју изазива прекомеран стрес.

Преко 10.000 људи дошло је да испрати човека који је Београђанима био доза, преко потребног, јутарњег оптимизма.

Душан Славковић је добро проценио у својим речима рекавши да када је Душко склопио очи „његова емисија и његова мисија на радију заувек је била завршена, без настављача.”

Душкове речи које су склопиле бројне бракове

Поједине општине и данас користе Душкове речи приликом склапања бракова уместо сувопарног читања закона:

„Брак се уређује законом само онда кад не може другачије. Због тога не дозволите да вам закон уредјује брак. Уредите га сами, лепше и хуманије него што било који други закон то може предвидети.”

„Будите љубоморни, не једно на друго, већ на свој брак.”, такође су речи Душка Радовића из овог текста.

Током снимања филма по Радовићевом тексту, „Како су се волеле две будале”, Милена Дравић и Драган Николић су крунисали своју двогодишњу везу браком који је трајао више од 40 година.

Шта нам је остало иза Душка Радовића?

Навршава се 100 година од његовог рођења. Био је познат по својој спретности на речима и строгоћи лица које је мудро проматрало град који га је на први поглед купио и ком је поклатио много више од пуких речи.

Да ли је он присвојио Београд или је Београд присвојио њега, на крају дана није ни битно.

Иза човека као што је био Душко Радовић остају осмеси на његов помен, осмеси заслужени његовим речима, књигама, емисијама, филмовима, уједно његовим делом, а то се на крају дана једино рачуна.

Причу о овом човеку најприкладније је завршити управо једним од многих његових афоризама, изговорен 4. августа 1975. године:

„Они који много знају – мало говоре.

И обрнуто – највише говоре они који ништа не знају.

То има везе.

Само мишљење може човека спречити да говори.”

(Данас)